

de nouăsprezece ani poate scrie o așa nuvelă de groază. Și totuși, atunci când cartea este publicată în 1818, devine un mare succes.

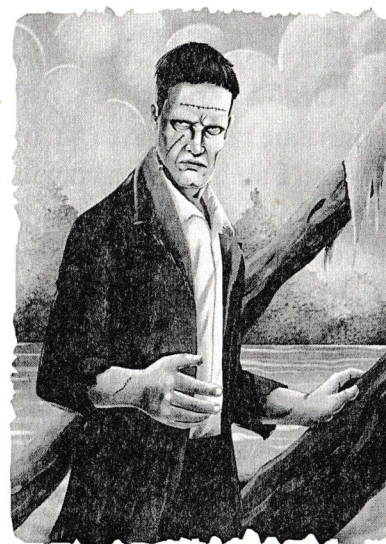
Mary Shelley moare în somn pe 1 februarie 1851 la Londra. Se crede că moartea a survenit în urma unei tumori la creier.

În nuvelă, personajul Victor Frankenstein este un student la medicină care creează în propriul laborator un om artificial. Victor Frankenstein se teme că a creat de fapt un monstru. Nuvela este o narațiune sub forma unor scrisori, stil deloc neobișnuit pentru perioada respectivă. Anumite părți ale acestei nuvele pot fi considerate înfricoșătoare în sensul clasic.

După un roman de Mary Shelley

Frankenstein

Capitolul 1

Walton este nerăbdător

Scrisoarea întâi

Doamnei Saville, Anglia

St. Petersburg, 11 decembrie 17..

Te vei bucura să auzi că niciun dezastru nu a însoțit debutul acțiunii pe care ai privit-o cu presimțiri atât de rele.

Am ajuns aici, ieri, și prima mea grijă a fost să o asigur pe draga mea soră de bunăstarea mea și de marea încredere pe care o am în succesul acțiunii mele.

Sunt deja departe, la nord de Londra, și, ca și cum aș merge pe străzile Petersburgului, simt o adiere rece, nordică, jucându-se pe obrajii mei, care îmi înviorează simțurile și mă umple de plăcere. Aceasta este cea mai bună perioadă de călătorie în Rusia. Frigul nu este exagerat, dacă ești înfășurat în blănuri, îmbrăcăminte pe care am adoptat-o deja, pentru că este o mare diferență între a merge pe punte și a sta nemișcat, timp de câteva ore, când frigul îți pătrunde în oase indiferent cât de gros ai fi îmbrăcat. Nu doresc să-mi pierd viața pe drumul dintre St. Petersburg și Arhanghel. Voi pleca spre ultimul oraș în două-trei săptămâni și intenția mea este să închiriez acolo un

vas, ceea ce poate fi ușor de făcut plătind asigurarea proprietarului și angajând atât de mulți marinari cât cred că este necesar, dintre cei care sunt obișnuiți cu pescuitul de balene. Nu intenționez să navighez până în luna iunie. Dar când mă voi întoarce?

Ah, dragă surioară, cum pot să răspund la întrebarea asta? Dacă reușesc, multe, multe luni, probabil ani, vor trece până ne vom întâlni. Dacă eșuez, mă vei revedea curând sau niciodată.

Rămas-bun, draga mea Margaret. Cerul să te binecuvânteze, iar pe mine să mă salveze astfel încât să-ți pot dovedi, iar și iar, mulțumirea pentru toată dragostea și bunătatea ta.

Iubitorul tău frate,
R. Walton

Scrisoarea a doua

Doamnei Saville, Anglia
Arhanghel, 28 martie 17..

Cât de greu trece timpul aici, înconjurat cum sunt de frig și zăpada!

Totuși am făcut al doilea pas spre inițiativa mea. Am închiriat un vas și sunt ocupat cu strângerea marinarilor. Aceia pe care i-am angajat deja par a fi oameni pe care mă pot baza și sunt, cu siguranță, animați de un curaj fără margini.

Îmi lipsește totuși ceva ce nu am fost încă în stare să obțin și simt absența acestui lucru ca pe cel mai mare rău. Nu am niciun prieten, Margaret, atunci când strălucesc de entuziasmul succesului, nu există nimeni care să participe la bucuria mea. Dacă sunt asaltat de deznădejde, nimeni nu se străduiește să-mi susțină moralul deprimat. Acum am douăzeci și opt de ani și sunt, în realitate, mai analfabet decât mulți școlari de cincisprezece ani. Este adevărat că gândesc mai mult și visurile mele sunt vaste și magnifice, dar lor le lipsește ceea ce pictorii numesc armonie și am mare nevoie de un prieten care să aibă destulă minte să nu-mi disprețuiască romantismul și suficient de multă afecțiune pentru mine pentru a-mi da un echilibru psihic. Nu-ți pot descrie senzația pe care o am în perspectiva plecării mele. Îmi este imposibil să-ți transmit senzația de frică, pe jumătate plăcută și pe jumătate temătoare, cu care sunt pregătit să plec. Plec spre regiuni neexplorate, spre „pământul ceții și al zăpezii”, dar nu voi omorî niciun albatros. De aceea nu-ți face griji pentru siguranța mea și pentru că m-aș putea întoarce la tine obosit și îndurerat precum „bătrânul marinar”. Poate vei zâmbi la aluziile mele, dar îți voi dezvălui un secret. Am pus adeseori interesul și entuziasmul meu față de misterele periculoase ale oceanului pe seama lucrărilor pline de imaginație ale poezilor moderni. Lucrează ceva în sufletul meu, pe care nu-l pot înțelege. Sunt de fapt un om silitor,

un muncitor care lucrează cu perseverență și trudă, dar în afară de asta există o dragoste pentru miraculos, o încredere în miracole, care se împletesc în toate proiectele mele și care mă îndepărtează de drumurile obișnuite ale omului, chiar și spre sălbatica mare și spre regiunile nevizitate până acum, pe care sunt pe cale să le explorez.

Dar să revenim la considerații mai bune. Te voi vedea, oare, după ce voi traversa imense oceane și după ce mă voi întoarce pe la cel mai sudic punct al Africii sau al Americii? Nu îndrăznesc să sper la un asemenea succes, totuși nu pot să nu mă gândesc și la contrariu. Deocamdată te rog să-mi scrii în continuare, cu orice ocazie. Aș putea primi scrisorile tale în acele momente când am cea mai mare nevoie de sprijin moral.

Te iubesc foarte mult. Să-ți aduci aminte de mine cu dragoste, dacă nu mă vei mai vedea din nou.

Iubitorul tău frate,
Robert Walton

Scrisoarea a treia

Doamnei Saville, Anglia
7 iulie 17..

Draga mea soră,

Mă grăbesc să-ți scriu câteva rânduri pentru a-ți spune că sunt în siguranță și am avansat bine în călătoria mea. Această scrisoare va fi adusă în Anglia

de către un comerciant care se întoarce acasă de la Arhanghel, fiind mult mai norocos ca mine – eu poate nu-mi voi mai vedea patria mulți ani de acum înainte. Sunt totuși optimist; oamenii mei sunt curajoși și de neclintit; chiar și bucățile de gheață care plutesc continuu pe lângă noi, ilustrând pericolele regiunii spre care ne îndreptăm, par să nu-i îngrozească.

Am atins deja o foarte înaltă latitudine, dar este mijlocul verii și, deși nu este atât de cald ca în Anglia, vânturile de sud, care ne împing cu viteză spre acele țărături pe care doresc cu nerăbdare să le ating, adie o căldură înnoitoare la care nu m-am așteptat.

Nu am avut niciun incident care să facă obiectul unei scrisori. Unul sau două vânturi aspre și apariția unei spărturi sunt accidente de care navigatorii experimentați abia își mai amintesc și aș fi mulțumit dacă nu ni s-ar întâmpla ceva mai rău în timpul călătoriei noastre.

Adio, draga mea Margaret! Să fii încredințată că, pentru siguranța mea, ca și pentru a voastră, nu mă voi grăbi să dau piept cu pericolul. Voi fi calm și prudent.

Dar succesul îmi va încununa eforturile. Și de ce nu? Am plecat atât de departe trasând o cale sigură peste drumul apelor, chiar stelele însele fiindu-mi martori. De ce să nu trec și peste elementul neîmblânzit și totuși supus? Ce poate sta în calea unui bărbat cu inimă și voință fermă?

Dar trebuie să închei. Cerul să-mi binecuvânteze sora cea iubită!

R.W.

Scrisoarea a patra

Doamnei Saville, Anglia

15 august 17..

Ni s-a întâmplat astăzi un accident ciudat, pe care nu pot să nu ți-l semnalez, deși este foarte probabil să mă vezi înaintea ca aceste hârtii să ajungă la tine.

Lunea trecută (31 iulie), nava era aproape înconjurată de gheață din toate părțile, deplasându-se cu greutate prin apa mării.

Situația noastră era oarecum periculoasă, mai ales că eram înconjurați și de o ceață foarte groasă. Prin urmare, ne-am oprit așteptând să se producă niște schimbări în starea vremii.

Pe la ora două, ceața s-a împrăștiat și noi am putut vedea bucăți uriașe și neregulate de gheață, înghesuite în toate direcțiile, care păreau fără sfârșit. Am zărit o trăsură joasă, fixată pe o sanie trasă de câini, îndreptându-se spre nord, la o distanță de o jumătate de milă; o ființă care avea forma unui bărbat, dar de o statură uriașă, stătea pe sanie și conducea câinii. Am urmărit cu telescoapele noastre înaintarea rapidă a călătorului până când acesta s-a pierdut printre neregularitățile gheții. După aproape două ore de la această întâmplare,

am auzit mugetul mării și, înainte de lăsarea nopții, gheața s-a spart și ne-a eliberat nava. Am rămas totuși pe loc până dimineată, temându-ne să nu ne ciocnim în întuneric de acele mari bucăți care pluteau libere, după ce se spărsese gheața. Am profitat de acest timp și m-am odihnit câteva ore. Dimineata totuși, imediat ce s-a făcut lumină, m-am dus pe punte și i-am găsit pe marinari adunați într-un colț al vasului, aparent vorbind cu cineva care se afla jos, pe mare. Era, de fapt, o sanie, asemenea celei pe care o văzuserăm mai înainte, care, în timpul nopții, plutise spre vasul nostru, pe o bucată mare de gheață.

Când am apărut pe punte, locotenentul a spus: „Iată-l pe căpitanul nostru, el nu te va lăsa să sfârșești în mare!”

După ce m-a observat, străinul mi s-a adresat într-o engleză cu accent străin: „Înainte să urc la bordul navei tale, a spus el, vrei să fii amabil și să-mi spui încotro te îndrepti?” Poți să-ți imaginezi uimirea mea, auzind o asemenea întrebare, adresată mie de un bărbat aflat pe punctul de a muri și căruia am presupus că vasul meu i-ar fi fost mai prețios decât orice bogăție pe care pământul i-ar fi putut-o oferi. I-am răspuns totuși că suntem într-o călătorie de cercetare, spre Polul Nord.

Când a auzit acest lucru, a părut mulțumit și a conșimțit să urce pe vas. Dumnezeu bun, Margaret, dacă l-ai fi văzut pe omul care acceptase, pentru siguranța

lui, să urce, surprinderea ta ar fi fost fără margini. Membrele sale erau aproape înghețate, iar corpul era îngrozitor de afectat de oboseală și de suferință. N-am văzut niciodată un om într-o stare atât de nenorocită.

Acesta este jurnalul meu, care prezintă perioada dintre ciudata întâmplare și până în prezent. Sănătatea străinului s-a îmbunătățit treptat, dar este încă foarte tăcut și pare neliniștit atunci când cineva, cu excepția mea, intră în cabina sa. Totuși comportarea lui este atât de prietenoasă și de blândă, încât toți marinarii sunt interesați de el, deși au comunicat foarte puțin cu acesta.

În ceea ce mă privește, am început să-l iubesc ca pe un frate, iar permanenta și profunda sa recunoștință, mă umplu de admirație și compasiune. Trebuie să fi fost o persoană nobilă în zilele sale bune, fiind chiar și acum, în această stare mizerabilă, atât de atrăgător și de amabil.

Draga mea Margaret, am spus într-una dintre scrisorile mele că nu-mi voi găsi niciun prieten pe întinsul ocean; totuși am găsit un om pe care, înainte ca sufletul său să fi fost distrus de nenorocire, aș fi fost fericit să-l am ca frate al sufletului meu.

Voi continua jurnalul cu informații referitoare la străin, atunci când le voi avea.

13 august 17..

Afecțiunea pentru oaspetele meu crește în fiecare zi. El îmi trezește, în același timp, atât admirația, cât și mila, într-un grad uimitor. Este atât de blând și totuși atât de înțelept.

Mintea sa este atât de cultivată și, când vorbește, cuvintele sale, de o aleasă varietate, se scurg cu rapiditate și elocvență fără egal.

A discutat frecvent cu mine și despre planurile mele, iar eu i le-am prezentat fără rețineri. Viața sau moartea unui om nu reprezintă decât un preț mic de plătit pentru obținerea cunoștințelor pe care le caut, a domeniilor pe care le-aș cunoaște și folosi împotriva dușmanilor rasei noastre.

A condus apoi discuția spre personalitatea mea, cerându-mi să-i spun povestea ultimilor mei ani. I-am relatat-o repede, dar aceasta a trezit un șir de reflecții. I-am vorbit despre dorința mea de a găsi un prieten, de setea mea pentru mai multă compasiune din partea unui camarad și mi-am exprimat convingerea că nu i-ar fi putut da binecuvântarea unui om care nu avea parte de fericire.

„Sunt de acord cu tine”, a răspuns străinul. „Suntem niște creaturi demodate, dar cineva mai deștept, mai bun, mai iubitor decât noi, cum ar trebui să fie un asemenea prieten, nu-și oferă ajutorul spre îndreptarea slăbiciunii și a greșelilor noastre. Am avut odată un prieten, cea mai nobilă creatură umană, de aceea am

dreptul să apreciez prietenia. Tu ai speranțe și întreaga viață înaintea ta, așa că nu ai motive de disperare. Dar eu am pierdut totul și nu-mi pot începe viața din nou.” În timp ce spunea acestea, înfățișarea lui a devenit calmă și îndurerată, ceea ce m-a impresionat puternic. Dar el era tăcut și s-a retras în cabina sa.

19 august 17..

Ieri, străinul mi-a spus: „Ți-ai putut da ușor seama, căpitane Walton, că am suferit mari și diverse nenorociri. Am hotărât, la un moment dat, că amintirea acestor dezastre trebuie să moară odată cu mine, dar tu m-ai convins să-mi schimb hotărârea. Ești în căutare de cunoștințe și înțelepciune, așa cum am făcut și eu odată; sper din tot sufletul, ca răsplata strădaniilor tale să nu fie un șarpe care să te muște, ca pe mine. Nu știu dacă relatarea nenorocirilor mele îți va fi de folos; totuși, când m-am gândit că urmezi același drum, expunându-te acelorași pericole care m-au făcut pe mine ceea ce sunt acum, mi-am închipuit că poți să extragi o morală înțeleaptă din povestea mea, una care să te poată îndruma, dacă acțiunea ta reușește, și consola, în caz de eșec.

Pregătește-te să auzi întâmplări care, de obicei sunt considerate minuni. În aceste locuri sălbatice și misterioase, multe lucruri vor părea imposibile și vor provoca râsul celor neobișnuiți cu puterile nemăsurate ale naturii; nu te îndoii că povestea mea conține toate

dovezile în sprijinul veridicității evenimentelor din care este compusă.”

Am fost foarte nerăbdător să ascult povestirea promisă, pe de o parte, din curiozitate și pe de alta, dintr-o puternică dorință de a-i îmbunătăți soarta, dacă aceasta ar fi stat în puterea mea. I-am expus aceste sentimente în răspunsul meu.

Chiar și acum, când mi-am început misiunea, aud intonația vocii sale, ochii săi luminoși și melancolici stăruiau asupra mea, îi văd mâna slabă ridicându-se, în timp ce trăsăturile feței se modifică în funcție de starea sufletească.

R. Walton